

Skupština Crne Gore
Predsjednik

Broj: 00-14/18 – 62/3
EPA 656 XXVI

Podgorica, 24. april 2019. godine

USTAVNOM SUDU CRNE GORE

Skupština Crne Gore 26. saziva, na Četvrtoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 24. aprila 2019. godine, razmotrila je Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti člana 139 stav 1 tačka 1 Zakona o radu („Službeni list CG“, br. 49/08, 26/09, 88/09, 26/10, 59/11, 66/12, 31/14, 53/14 i 4/18) i, s tim u vezi, Ustavnom sudu Crne Gore daje sljedeće

MIŠLJENJE
sa odgovorom

Ivan Burić i Gano Đokić, iz Podgorice podnijeli su Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti člana 139 stav 1 tačka 1 Zakona o radu („Službeni list CG“, br. 49/08, 26/09, 88/09, 26/10, 59/11, 66/12, 31/14, 53/14 i 4/18).

U Inicijativi se ističe da je članom 139 stav 1 tačka 1 Zakona o radu propisano da radni odnos prestaje po sili zakona kad zaposleni navrší 67 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja, danom dostavljanja konačne odluke zaposlenom.

Nadalje, podnosioci Inicijative navode da je ovakvo zakonsko rješenje neustavno i direktno suprotno odredbi člana 62 Ustava Crne Gore („Službeni list CG“ br. 1/07 i 38/13), kojim je propisano da „Svako ima pravo na rad, na slobodan izbor zanimanja i zapošljavanja, na pravične i humane uslove rada i na zaštitu za vrijeme nezaposlenosti“.

Podnosioci Inicijative predlažu da Ustavni sud Crne Gore donese odluku kojom će utvrditi da osporeno rješenje nije u skladu sa Ustavom Crne Gore.

U odnosu na navode istaknute u Inicijativi ukazujemo da je Ustavom Crne Gore propisano da je Crna Gora građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava (član 1 stav 2).

Odredbom člana 16 tačka 1 Ustava propisano je da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju: način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje. Nadalje, odredbom člana 62 Ustava propisano je da svako ima pravo na rad, na slobodan izbor zanimanja i zapošljavanja, na pravične i humane uslove rada i na zaštitu za vrijeme nezaposlenosti, dok je odredbom člana 67 stav 1 Ustava propisano da je socijalno osiguranje zaposlenih obavezno.

Zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom (član 145 Ustava).

Saglasno ustavnim određenjima, odredbom člana 139 stav 1 tačka 1 Zakona o radu propisano je da radni odnos prestaje po sili zakona kad zaposleni navrší 67 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja, danom dostavljanja konačne odluke zaposlenom.

Takođe, odredbama člana 28 Zakona o radu propisano je da je poslodavac dužan da prijavi zaposlenog na obavezno socijalno osiguranje (zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti) u skladu sa Zakonom o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Službeni list CG“ br. 13/07, 79/08, 86/09, 78/10, 14/12 i 62/13), danom stupanja na rad i da je kopiju prijave dužan da zaposlenom uruči najkasnije u roku od 10 dana od dana stupanja na rad.

Ustavni sud Crne Gore je na sjednici 31. oktobra 2017. godine donio Odluku („Službeni list CG“ broj 4/18 od 26. januara 2018. godine) kojom se ukidaju odredbe člana 139 stav 1 tačka 1 u dijelu koji glasi: „ako se poslodavac i zaposleni drukčije ne sporazumiju“ i člana 140 Zakona o radu („Službeni list CG“ br. 49/08, 59/11, 66/12 i 31/14) i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke.

Polazeći od navedenih ustavnih principa, Ustavni sud je ocijenio da je zakonodavac bio ovlašćen da, uređujući sistem radnih odnosa, uredi i uslove za prestanak radnog odnosa zaposlenog po sili zakona. Saglasno tome, zakonodavac je Zakonom o radu, koji je sistemski u oblasti radnih odnosa, uredio opšti režim radnih odnosa, koji se u cjelosti ili djelimično odnosi na sve poslodavce i prava i obaveze zaposlenih, uredio prava i obaveze zaposlenih po osnovu rada, pa i uslove i način prestanka radnog odnosa zaposlenog. Zakonom je propisano da se prava i obaveze zaposlenih po osnovu rada, način i postupak njihovog ostvarivanja, podsticanje zapošljavanja i olakšavanje fleksibilnosti na tržištu rada uređuju ovim zakonom, kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu (član 1 Zakona). Radni odnos je odnos po osnovu rada između zaposlenog i poslodavca koji se zasniva ugovorom o radu, u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom (član 3 Zakona). Radni odnos prestaje: po sili zakona, sporazumom između zaposlenog i poslodavca i otkazom ugovora o radu od strane poslodavca ili zaposlenog (član 138 Zakona). Odredbom člana 139 stav 1 tačka 1 Zakona propisano je da zaposlenom radni odnos prestaje po sili zakona kad navršši 67 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja, danom dostavljanja konačne odluke zaposlenom.

U skladu sa odredbom člana 139 stav 1 tačka 1 Zakona o radu koja se odnosi na prestanak radnog odnosa po sili zakona sa navršenih 67 godina života i 15 godina staža osiguranja, zakonodavac je omogućio, u skladu sa načelom pravne izvjesnosti, kao i stavovima Evropskog suda, ravnopravan tretman svih zaposlenih i nije dozvolio poslodavcu da diskreciono odlučuje ko može da nastavi sa radom.

Odredbe zakona koje dopuštaju neizvjesnost u pogledu krajnjeg efekta, ne mogu se smatrati odredbama koje su zasnovane na načelu vladavine prava.

Iz naprijed navedenih razloga smatramo da odredba člana 139 stav 1 tačka 1 Zakona o radu nije nesaglasna sa članom 62 Ustava Crne Gore.

Imajući u vidu navedeno, predlažemo Ustavnom sudu Crne Gore da odbije Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti člana 139 stav 1 tačka 1 Zakona o radu („Službeni list CG“, br. 49/08, 26/09, 88/09, 26/10, 59/11, 66/12, 31/14, 53/14 i 4/18) koju su podnijeli Ivan Burić i Gano Đokić iz Podgorice.

PREDSJEDNIK

Ivan Brajović